



Broj:

Podgorica, 09.04.2021. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu člana čl. 20f stav 1 tačka 1, člana 19 stav 2 tačka 6) Zakona o zaštiti konkurencije ("Sl. list Crne Gore", br. 44/12 i 13/18), a u vezi sa članom 5 st. 1 i 2, članom 16 st. 1 i 2 i članom 20 stav 3 i 4 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore", br. 12/18), člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), radi ocjene usklađenosti državne pomoći dodijeljene Društvu za transport putnika i robe u vazdušnom saobraćaju "Montenegro Airlines" a.d. Podgorica, na osnovu Prijedloga rješenja V.D. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj dana 09.04.2021, donosi sljedeće

## R J E Š E N J E

1. Pokreće se ispitni postupak utvrđivanja usklađenosti državne pomoći dodijeljene Društvu za transport putnika i robe u vazdušnom saobraćaju "Montenegro Airlines" a.d. Podgorica u iznosu od 6.624.000,00 € - 2019. godine i iznosima od 79.060,23 € i 501.641,21 € - 2020. godine.
2. Nalaže se Ministarstvu kapitalnih investicija, kao pravnom sljedbeniku Ministarstva saobraćaja i pomorstva da, u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja, Agenciji za zaštitu konkurencije dostavi sve podatke i informacije potrebne za ispitivanje usklađenosti državne pomoći sa Zakonom o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore", br. 12/18) i da, privremeno obustavi dodjelu sredstava do odlučivanja o usklađenosti.
3. Pozivaju se zainteresovane strane da, Agenciji za zaštitu konkurencije dostave sve informacije i podatke značajne za odlučivanje.
4. Ovo rješenje objaviti na internet stranici Agencije za zaštitu konkurencije.

## Obrazloženje

Agencija je na osnovu javnih informacija došla do saznanja da je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva tokom 2019.godine dodijelilo pomoć Društvu za transport putnika i robe u vazdušnom saobraćaju "Montenegro Airlines" a.d. Podgorica (u daljem tekstu: „**Montenegro Airlines**“) u iznosu od 6.624.000,00 €, kao i iznose od 79.060,23 € i 501.641,21 € - 2020. godine.



Na osnovu člana 19 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list Crne Gore", br. 12/18) (u daljem tekstu: „**Zakon**“), uzimajući u obzir naročitu složenost pokretanja ispitnog postupka, nakon čega će učestvovati u donošenju konačnog rješenja u predmetnoj stvari, Agencija je za potrebe odlučivanja angažovala nezavisnog stručnjaka sa odgovarajućim kvalifikacijama.

## POSTOJANJE DRŽAVNE POMOĆI

U skladu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije, član 107, definisano je da osim ako ugovorima nije drugačije određeno, svaka pomoć koja je dodijeljena od strane države članice ili putem državnih resursa u bilo kojem obliku koja narušava ili prijeti da će narušiti konkurenciju dovođenjem u povoljniji položaj određenih preduzeća ili proizvodnju određene robe, u mjeri u kojoj utiče na trgovinu između država članica, nespojiva je sa unutrašnjim tržištem.

Član 2 Zakona definiše državnu pomoć kao:

- 1) finansijsku pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijsku pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu; i
- 4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Javna sredstva - Prednosti koje su direktno ili indirektno dodijeljene putem državnih sredstava mogu predstavljati državnu pomoć, a prenos državnih sredstava može biti u raznim oblicima, poput direktnih bespovratnih sredstava, zajmova, garancija, direktnog ulaganja u kapital preduzetnika i koristi u naturi.

Selektivnost mjere - podrazumijeva da se mjera primjenjuje samo na određene preduzetnike (njihove grupe) ili određene sektore, ili određene regione. Zapravo, svaka mjera države koja nije opšte prirode i koja nije dostupna svima pod jednakim uslovima (sadrži makar jedan diskriminišući element) predstavlja selektivnu mjeru.

Ekonomska prednost - Svaka ekonomska korist koju privredno društvo ne bi ostvarilo u uobičajenima tržišnim uslovima i u svom redovnom poslovanju, odnosno u nedostatku intervencije države, vodi ka ispunjenju ovog uslova. Prednost je prisutna kad god se finansijska situacija preduzetnika poboljša kao rezultat intervencije države pod uslovima koji se razlikuju od uobičajenih tržišnih uslova.



Narušavanje konkurencije i uticaj na trgovinu između Crne Gore i drugih država - Svaka mjera koja može poboljšati konkurentan položaj privrednog društva u odnosu na ostale privredne subjekte s kojima je u konkurenciji, narušava ili prijeti da će narušiti tržišnu konkurenciju na tržištu.

U praktičnom smislu, narušavanje tržišne konkurencije u smislu člana 107 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, moguće je čim država dodijeli finansijsku prednost preduzeću u liberalizovanom sektoru u kojem to privredno društvo postoji, ili u sektoru u kojem bi mogla postojati tržišna konkurencija.

Državna pomoć može da naruši tržišnu konkurenciju čak i ako ne pomaže korisniku državne pomoći da se proširi i stekne nove tržišne udjele, već ako je, kao u ovom slučaju isplata subvencija dovoljna da država svojom intervencijom omogućava zadržavanje privrednog društva na tržištu, koje bi, u tržišnim uslovima bilo primorano da izađe sa tržišta. Dodatno, prednost dodijeljena preduzetniku koji djeluje na tržištu koje je otvoreno za tržišnu konkurenciju obično se smatra narušavanjem tržišne konkurencije i može uticati na trgovinu između Crne Gore i drugih država.

Dakle, predmet ispitnog postupka i ocjene Agencije su samo one mjere pomoći se odnose na korisnike državne pomoći, u smislu člana 3 stav 2 Zakona, kojim je utvrđena definicija ovog pojma (Korisnik državne pomoći je fizičko ili pravno lice, privredno društvo ili udruženje privrednih društava, koje koristi državnu pomoć u obavljanju privredne djelatnosti).

## **NEZAKONITA POMOĆ**

Nezakonita državna pomoć je pomoć koja je dodijeljena bez prethodne prijave ili prije odlučivanja Agencije o usklađenosti te pomoći sa Zakonom, definisano je članom 5. stav 2 Zakona. Predmet ispitnog postupka je ocjena da li je neprijavljena državna pomoć, koju je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva 2019. godine dodijelilo društvu Montenegro Airlines u iznosu od 6.624.000,00 eura, kao i u iznosima od 79.060,23 € i 501.641,21 € - 2020. godine, u skladu sa pravilima za dodjelu državne pomoći (usklađena državna pomoć), ili nije u skladu sa pravilima za dodjelu državne pomoći (neusklađena državna pomoć).

Individualna državna pomoć je pomoć koja nije zasnovana na šemi državne pomoći i dodjeljuje se određenom korisniku za određeni projekat.

Saglasno članu 10 stav 1 Zakona, radi utvrđivanja ili donošenja, odnosno dodjele individualne pomoći nadležni organ državne uprave, nadležni organ opštine i pravno lice koje upravlja i raspolaže sredstvima javnih prihoda i državnom imovinom prije dostavljanja predloga šeme donosiocu, odnosno donošenja akta o individualnoj



državnoj pomoći Agenciji podnosi prijavu sa predlogom akta i drugom potrebnom dokumentacijom radi davanja mišljenja da li se na osnovu predloženog akta vrši dodjela državne pomoći, najmanje 60 dana prije planiranog datuma utvrđivanja, odnosno donošenja.

Akt o dodijeli državne pomoći se može prilikom donošenja, odnosno utvrđivanja, razmatrati samo uz ocjenu Agencije, propisano je Zakonom.

Dalje, članom 12 Zakona zabranjuje se dodjela državne pomoći prije odlučivanja Agencije o usklađenosti državne pomoći sa Zakonom.

Posljedično, Agencija je na osnovu Izvještaja o reviziji Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2019. godinu došla do saznanja da je u procesu revizije utvrđeno je da su sa tekuće budžetske rezerve u 2019. godini vršene isplate prema društvu Montenegro Airlines u iznosu od 6.624.000,00 eura, koja nije bila prijavljena na ocjenu usklađenosti sa Zakonom, odnosno da je dodijeljena nezakonita (neprijavljena) državna pomoć.

Dodatno, Agencija je na osnovu sopstvenih informacija došla do saznanja da su istom društvu dodijeljeni i iznosi od 79.060,23 € i 501.641,21 € tokom 2020. godine, na ime realizacije specijalnih čarter letova tokom pandemije.

Agencija je, po službenoj dužnosti, pokrenula postupak kako bi ispitala raspoložive podatke i informacije i ocjenila usklađenost dodijeljene državne pomoći sa Zakonom (tačka 1. dispozitiva ovog rješenja).

Davalac državne pomoći je nadležni organ državne uprave, nadležni organ opštine i pravno lice koje upravlja i raspolaže sredstvima javnih prihoda i državnom imovinom u skladu sa Zakonom, a radi utvrđivanja ili donošenja, odnosno dodjele individualne pomoći nadležni organ državne uprave, nadležni organ opštine i pravno lice koje upravlja i raspolaže sredstvima javnih prihoda i državnom imovinom prije dostavljanja predloga šeme donosiocu, odnosno donošenja akta o individualnoj državnoj pomoći dužni da Agenciji podnesu prijavu državne pomoći, sa predlogom akta i drugom potrebnom dokumentacijom radi davanja mišljenja da li se na osnovu predloženog akta vrši dodjela državne pomoći, najmanje 60 dana prije planiranog datuma utvrđivanja, odnosno donošenja.

Zakonom je uređeno postupanje u slučaju nezakonite državne pomoći, i Agenciji data mogućnost da naloži davaocu državne pomoći da dostavi podatke i informacije potrebne za ispitivanje usklađenosti državne pomoći sa Zakonom. Međutim, s obzirom na to da je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva 2019. godine dodijelilo društvu Montenegro Airlines u iznosu od 6.624.000,00 eura, a da je njegov pravni sljedbenik Ministarstvo kapitalnih investicija, Agencija je tačkom 2. dispozitiva ovog rješenja, posljedično naložila Ministarstvu kapitalnih investicija da dostavi dokumentaciju i informacije potrebne za ocjenu navedene državne pomoći.

Dodatno, tačkom 2. izreke ovog rješenja naložena je Ministarstvu kapitalnih investicija privremena obustava dalje dodjele državne pomoći, do okončanja ispitnog postupka



(saglasno članu 23 Zakona). Naime, s obzirom na to da postoji sumnja da je dodijeljena nezakonita državna pomoć, Agencija je naložila da se u ostavljenom roku (od 30 dana od dana prijema ovog rješenja) Ministarstvo kapitalnih investicija izjasni o činjenicama i informacijama potrebnim da se ocjeni da li je neprijavljena državna pomoć u skladu sa pravilima za dodjelu državne pomoći (usklađena državna pomoć), ili nije u skladu sa pravilima za dodjelu državne pomoći (neusklađena državna pomoć).

U skladu sa članom 21 Zakona, Agencija je pozvala sve zainteresovane strane da dostave informacije i podatke značajne za odlučivanje (tačka 3. dispozitiva ovog rješenja).

Agencija ukazuje da, ukoliko Ministarstvo kapitalnih investicija ne dostavi Agenciji tražene podatke i informacije, iz tačke 2. dispozitiva ovog rješenja, Agencija će u svemu postupiti po zakonu.

U skladu sa navedenim, odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

**Uputstvo o pravnoj zaštiti:** Protiv rješenja nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 20 dana od dana prijema rješenja.

Saglasno članu 19 Zakona, predlog rješenja je izradila Andrijana Ćurčić, nezavisni stručnjak dana 22.03.2021. godine.

**ČLAN SAVJETA**

**Novo Radović**

**PREDSJEDNIK SAVJETA**

**Miodrag Vujović**

**Dostavljeno:**

- Ministarstvu kapitalnih investicija, Rimski trg 46
- u spise predmeta
- a/a